

2. januar 2013

Att.: Eyd Anni Nielsen
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31
2600 Glostrup

Vedr. høring over bekendtgørelse om dyreforsøg og bekendtgørelse om forretningsorden for Rådet for Dyreforsøg.

Det Dyreetiske Råd har modtaget en henvendelse fra Fødevarestyrelsen dateret d. 3. december 2012 vedr. høring over bekendtgørelse om dyreforsøg og bekendtgørelse om forretningsorden for Rådet for Dyreforsøg (J.nr.: 2012-15-2301-001164/EYANI). Det Dyreetiske Råd har følgende bemærkninger til bekendtgørelserne.

Udkast til bekendtgørelse om dyreforsøg:

Ad kapitel 2

Det Dyreetiske Råd er betænkeligt ved mulighederne for at anvende andre dyr til forsøg end dem, der er særligt avlet til dette formål eller er opdrættet i almindelig husdyrproduktion. Betænelighederne angår muligheden for at anvende ikke-menneskelige primater og vildtfangede dyr, da det vil være særligt vanskeligt at tilgodese disse dyrs velfærd i fangenskab i en forsøgssammenhæng. Rådet er endvidere betænkeligt ved muligheden for at begrunde forskningen med henvisning til artsbevarelse. Endelig mener Rådet ikke, at der med § 8, stk. 5, bør være mulighed for at undlade at træffe passende foranstaltninger til at begrænse dyrets lidelser eller sørge for aflivning, hvis dyret har lidt alvorlig skade.

Ad kapitel 11

Det Dyreetiske Råd er betænkeligt ved muligheden for jf. § 46, stk. 5, pkt. b) at fravige de aflivningsmetoder, der ellers anses for at være de mest humane. Rådet anbefaler, at der i sådanne tilfælde stilles krav om, at hvis de aflivningsmetoder, der af videnskabelige hensyn ønskes anvendt, ikke anses for at være tilsvarende humane, skal dyret forud for anvendelse af disse aflivningsmetoder bedøves på passende måde.

Ad kapitel 14

Det Dyreetiske Råd hilser velkomment, at der stilles kvalifikationskrav til personer, der beskæftiger sig med forsøgsdyr. Rådet bemærker her, at der i § 57 specificeres, at de pågældende uddannelser skal have omfattet speciale i forsøgsdyr, hvilken Rådet anser for en nødvendig forudsætning for at sikre et tilstrækkeligt kvalifikationsniveau.

Ad kapitel 19

Det Dyreetiske Råd ser oprettelsen af et dyrevelfærdsorgan, som et positivt tiltag. Rådet efterlyser dog, at det præciseres, hvad der i § 69, stk. 2 menes at være en "relevant videnskabelig baggrund". Rådet kan bakke op om, at dyrevelfærdsorganet jf. § 69, stk. 3 skal modtage oplysninger fra en dyrlæge eller anden kompetent person, men Rådet understreger, at denne person ikke selv bør være

en del af Dyrevelfærdsorganet og bør være uafhængig af institutionens ledelse for at fremme en uvildig rådgivning. Rådet mener endvidere, at denne person bør have mulighed for at skride ind og fx midlertidigt stoppe et forsøg, der er smertevoldene ud over, hvad der er givet tilladelse til, indtil Dyreforsøgstilsynet har haft mulighed for at evaluere forholdene.

Det Dyreetiske Råd er opmærksomt på, at Dyrevelfærdsorganet jf. § 69, stk. 2 kan bestå af blot en enkelt person, hvilket ikke er optimalt for at fremme varetagelsen af opgaverne jf. § 70 på bedste vis. Rådet foreslår derfor, at mulighederne afsøges for at skabe platforme for deling af viden og erfaringer og drøftelse af bedste praksis, fx ved at skabe netværk mellem Dyrevelfærdsorganer bestående af én person, eller ved mulighed for konsultation med den rådgivende person, der omtales i § 69, stk. 3.

Ad kapitel 20

Det Dyreetiske Råd hilser velkomment, at der med oprettelsen af et udvalg for forsøgsdyr og alternativer sættes mere fokus på at fremme 3R-principperne i dyreforsøg. Rådet finder det dog uklart jf. § 73, hvordan udvalget skal arbejde for at fremme disse principper, fx om dette skal ske ved indsamling og udveksling af faglig viden, ved formidling til relevante personer, eller ved at foretage etiske afvejninger. Rådet er opmærksomt på, at der efter udsendelse af høringsmaterialet i anden sammenhæng er udsendt materiale med en nærmere beskrivelse af dette udvalg, hvor der lægges op til et fagligt fokus og dermed en anden sammensætning, end der lægges op til i indeværende høring. Rådet er dog samtidig opmærksomt på, at der endnu ikke er truffet beslutning om sammensætningen af udvalget.

Rådet mener, at det er vigtigt, at de personer, der sidder i udvalget, har den fornødne faglige viden, og at der blandt medlemmerne er en ligelig fordeling af viden om de tre principper. Rådet mener samtidig, at også relevante interesseorganisationer bør have mulighed for at afgive udtalelse med henblik på udpegning af kvalificerede medlemmer af udvalget. Såfremt etiske afvejninger skal være en del af udvalgets arbejde, mener Det Dyreetiske Råd, at også Rådet bør være blandt dem, der kan afgive en sådan udtalelse.

Ad bilag 2

Det Dyreetiske Råd mener, at det for i hvert fald pattedyr og fugle gælder, at dyrenes velfærd fremmes, når dyrene vænnes til håndtering og til procedurer, de måtte blive udsat for. Rådet ser derfor positivt på, at der stilles krav om dette for nogle dyrearter. Rådet mener dog samtidig, at dette principielt set bør gælde generelt for pattedyr og fugle.

I bilagets kapitel 2.7.1. stilles krav i relation til landbrugsdyr og minigrise. I afsnittet om temperaturkrav (2.7.2.2.) anføres en række forhold som en ”passende temperatur” afhænger af. Rådet anbefaler, at også ”dyreart” nævnes her. I afsnit 2.7.3. om sundhed er anført, at ”Der skal drages omsorg for, at et eventuelt underlag ikke tilfører eller fremmer væksten af smitsomme stoffer eller parasitter”. Rådet mener, at der her bør tilføjes ”eller udvikling af hov- eller klovp problemer”. Rådet mener endvidere, at ”eventuelt” er overflødig, da der altid vil være et underlag. I afsnit 2.7.4.8. om rengøring anføres krav om procedurer for udskiftning af materiale i bunden af anlæg m.v., så ”det undgås at det bliver en kilde til infektion og angreb af parasitter”. Rådet anbefaler også her, at der tilføjes ”eller til udvikling af hov- eller klovp problemer”.

I bilagets kapitel 2.10. stilles krav i relation til krybdyr. Rådet undrer sig her over, at der i afsnit 2.10.4.1. om opstaldning som udgangspunkt stilles krav om, at krybdyr ikke må opstaldes enkeltvis. Rådet bemærker, at der efterfølgende gives mulighed for at fravige dette af velfærdsmæssige grunde men mener, at det bør præciseres, at et sådant krav kun gælder for sociale arter. I afsnit 2.10.4.4. om fodring stilles krav i relation til fodring med døde hvirveldyr. Det er ikke umiddelbart klart, om det

er tilladt at fodre med levende hvirveldyr. Hvis dette er tilfældet, mener Rådet, at der bør stilles krav til opstaldningen af disse og til, hvordan de anvendes som levende foder.

I øvrigt mener Rådet, at bilag 2 er unødigt komplekst. Bilaget kan med fordel omstruktureres, både af faglige og læsevenlige hensyn, så alle generelle formuleringer samles i starten, og der for hver dyreart kun anføres de specifikke forhold, der gør sig gældende for dem. Tilsvarende kan visse af de enkelte afsnit, fx om miljøberigelse for hele dyregrupper, med fordel omstruktureres.

Ad bilag 3

Det Dyreetiske Råd mener, at bilaget i sin nuværende form fremstår rodet og fagligt ukorrekt, og det er dermed uklart, hvad der stilles krav om. Rådet kan derfor ikke forholde sig til indholdet. Bilaget kræver efter Rådets opfattelse en grundig gennemarbejdning, så der skelnes klart mellem metoder til bedøvelse (fx boltpistol), metoder til aflivning (fx afblødning) og metoder til at konstatere, at dyret er dødt (fx at rigor mortis har sat ind). Der er endvidere behov for et rette op på fejl (som det må antages at være), som fx at aflivning af fugle ved cervikal dislokering skal foregå gradvist.

Ad bilag 4

I bilaget anføres kategorier af belastningsgrader ved dyreforsøg, hvor den ene kategori betegnes ”Betydeligt belastende”. Det Dyreetiske Råd henleder opmærksomheden på, at jf. Loven om Dyreforsøg, § 7, stk. 3, må dyret ”ikke opleve stærk smerte, anden intens lidelse eller intens angst.” Rådet peger på, at der er en vis fortolkningsusikkerhed i forhold til at fastslå, hvornår fx smerte udgør en betydelig belastning eller er stærk nok til, at forsøget må afvises med henvisning til § 7. Rådet mener, at der bør værnes om denne bestemmelse, der i den danske lovgivning trækker en grænse for, hvor lidelsesvoldene et forsøg må være. Rådet er derfor betænkeligt ved nogle af de typer forsøg, der jf. listen over eksempler i bilagets pkt. 4.3.3 kan resultere i betydelig smerte eller belastning. Efter Rådets opfattelse bør det nøje overvejes, om disse typer forsøg er forenelige med beskyttelseshensynet bag dyreforsøgslovens § 7, stk. 3.

Udkast til bekendtgørelse om forretningsordenen for Rådet for Dyreforsøg:

Det Dyreetiske Råd bakker op om, at Rådet for Dyreforsøg jf. § 1, stk. 4, skal bistås af et sekretariat med de anførte kompetencer, så Rådet for Dyreforsøg og Dyreforsøgstilsynet kan varetage opgaverne bedst muligt.

Det Dyreetiske Råd kan endvidere tilslutte sig, at der i § 6, stk. 3, fastsættes nærmere bestemmelser om hyppigheden af Dyreforsøgstilsynets inspektionsvirksomhed.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Faglig sekretær